

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

memo

Staatssteun Stimuleringsregeling kleine sportverenigingen

De Directie Sport is voornemens een nieuwe subsidieregeling op te zetten, de *Stimuleringsregeling kleine sportverenigingen*.

Eén van de COVID-19-maatregelen van het kabinet betrof de sluiting van sportverenigingen van 13 maart 2020 tot en met 11 mei 2020. Ter compensatie kunnen ondernemingen in de getroffen sector een tegemoetkoming aanvragen (Beleidsregel tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19, hierna: TOGS). Een gedupeerde onderneming moet dan echter een omzetverlies van ten minste (10)(1c) lijden als gevolg van de maatregelen ter bestrijding van de verdere verspreiding van COVID-19 én doorlopende vaste lasten hebben.

Grotere sportverenigingen kunnen aanspraak maken op de TOGS. Kleinere sportverenigingen (naar schatting 7.500) halen deze ondergrens van (10)(1c) niet en kunnen daarom geen beroep doen op de TOGS.

Met de Stimuleringsregeling kleine sportverenigingen wil het Ministerie van VWS ook de mogelijkheid bieden voor deze kleine sportverenigingen om een aanvraag te doen voor een tegemoetkoming/subsidie.

Instrumentkeuze

In de startnota wordt de vraag gesteld of een subsidieregeling het beste instrument is. WJZ twijfelt hieraan. De TOGS is geen subsidieregeling, maar een regeling waar aanspraak kan worden gedaan op een *tegemoetkoming*.

Een subsidie is volgens artikel 4:21, eerste lid, Awb een aanspraak op financiële middelen "met het oog op bepaalde activiteiten". Vergoeding van doorlopende lasten is geen activiteit. Aanvragers hoeven geen activiteiten te verrichten om aanspraak te maken op financiële middelen.

Het is dus van belang om goed na te denken over de instrumentkeuze. Wil je aansluiten bij de TOGS, dan is een regeling met een tegemoetkoming (nadeelcompensatie) het juiste instrument. Wil je aansluiten bij de BOSA, en dus een subsidieregeling inrichten, dan moeten er concrete activiteiten tegenover de financiële aanspraak staan.

Nadeelcompensatie & Staatssteun

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 249 0100
F 070 249 0100

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
(10)(2e)
(10)(2e)

T (10)(2e)
M 10024902 (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum
25 mei 2020

Aantal pagina's
4

Onder nadeelcompensatie wordt verstaan een vergoeding van schade die voortvloeit uit een rechtmatige overheidsdaad en waarbij de schade onevenredig groot is ten opzichte van een referentiegroep. Onevenredige schade voor personen of bedrijven als gevolg van het handelen of nalaten van de overheid kan worden gecompenseerd door een passende schadevergoeding. Er moet sprake zijn van causaal verband tussen het rechtmatig handelen van het betrokken overheidslichaam en de schade voor een bepaalde (groep) ondernemingen. De schade moet niet behoren tot het normale ondernemingsrisico en de onderneming moet buiten zijn eigen schuld onevenredig zwaar zijn getroffen. Schadevergoeding ter compensatie van een rechtmatige overheidsdaad is staatssteun wanneer er sprake is van overcompensatie.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Datum
25 mei 2020

TOGS

De TOGS werkt met een forfaitair bedrag van (10)(1c). Om het risico op overcompensatie te voorkomen, en dus het mogelijke risico op staatssteun weg te nemen, is bij de TOGS gekozen voor toepassing van de De-minimisverordening (verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2013, L 352)). De in aanmerking komende ondernemingen leveren een de-minimisverklaring aan waarin zij aangeven nog ten minste (10)(1c) aan ruimte voor de-minimissteun hebben.

Subsidie & Staatssteun

Er is, op grond van artikel 107, eerste lid, VWEU sprake van staatssteun als aan de volgende vijf cumulatieve criteria wordt voldaan:

1. De steun wordt verleend aan een onderneming;
2. De steun wordt door staatsmiddelen bekostigd;
3. Deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit);
4. De maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele onderneming(en), een specifieke sector of regio;
5. De maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

Er is dus geen sprake van staatssteun wanneer de maatregel geen ongunstige beïnvloeding van het interstatelijke handelsverkeer kan opleveren. Eerder nam de Europese Commissie (hierna: Commissie) vaak zekerheidshalve aan dat een steunmaatregel het interstatelijk handelsverkeer kan beïnvloeden. Uit de recente beschikkingenpraktijk van de Commissie blijkt dat deze meer ruimte laat voor maatregelen van lidstaten die zuiver lokaal zijn. Zeker op het gebied van sport is dit het geval.

De Commissie heeft met zeven besluiten van 29 april 2015 aangegeven dat er in bepaalde gevallen waar de steun zuiver lokaal is geen sprake is van staatssteun. Ook in de meer recentere vijf besluiten van de Commissie d.d. 21 september 2016 lijkt meer ruimte te zijn voor maatregelen van lidstaten die zuiver lokaal zijn. Daarbij geeft de Commissie speciale aandacht aan het terrein 'sport en

vrijtijdsbesteding'. Twee besluiten van 29 april 2015 hadden ook betrekking op sport en vrijtijdsbesteding.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Uit de besluiten van de Commissie waarbij ze oordeelt dat er sprake is van zuiver lokale steun op het terrein van sport volgt een rode lijn die gebruikt kan worden bij de beoordeling van het grensoverschrijdende effect van steun aan sportverenigingen of stichtingen.

Datum
25 mei 2020

Ten eerste is daarvoor relevant om een onderscheid te maken tussen professionele sport en amateursport. De Commissie is bij steun aan professionele sportclubs snel van oordeel dat het handelsverkeer binnen de Europese Unie kan worden beïnvloed. Wanneer een steunmaatregel slechts ten goede komt aan amateursport is het argument dat het handelsverkeer binnen de EU niet ongunstig wordt beïnvloed aannemelijker.

Daarnaast is de doelgroep van de activiteiten belangrijk. Wanneer de activiteit alleen gericht is op lokale gebruikers is dit een indicatie dat er sprake is van zuiver lokale steun. Subsidie wordt daarom alleen verstrekt aan organisaties die de doelstelling hebben de accommodatie ter beschikking te stellen aan lokale gebruikers.

Ten slotte moet ook altijd naar de aard van de activiteiten van de ontvanger van steun worden gekeken en de vraag of er grensoverschrijdende investeringen worden gedaan in deze activiteiten. In dit geval gaat het om zuiver lokale amateursportverenigingen die zich richten op de lokale bevolking. Deze sector is niet interessant voor grensoverschrijdende investeringen (in tegenstelling tot de commerciële sport).

Alle ontvangers van subsidie houden zich dus bezig met zuiver lokale activiteiten. Dit zou betekenen dat er bij verstrekking van deze subsidie geen sprake is van staatssteun.

Bovendien heeft de Commissie in verschillende besluiten aangegeven dat de beoefening van amateursport in een non-profitorganisatie geen economische activiteit vormt¹.

Conclusie

De conclusie van de staatssteuntoets hangt af van de instrumentkeuze.

Indien er wordt besloten dat de systematiek van de TOGS het juiste instrument is, en er dus sprake is van een tegemoetkoming in plaats van een subsidie, is er alleen sprake van staatssteun indien er wordt overgecompenseerd. Dit risico kan worden geminimaliseerd door toepassing van de De-minimisverordening.

Indien er wordt besloten dat een subsidieregeling het beste instrument is, kan er worden betoogd dat er geen sprake is van staatssteun aangezien het gaat om steun aan kleine sportverenigingen. Hierdoor is er geen sprake van een ongunstige beïnvloeding van het interstatelijke handelsverkeer.

¹ Besluit van de Europese Commissie van 9 augustus 2016, SA. 43983 (2015/N) – *BLSV Sportcamp Nordbayern* C(2016) 5105, punt 24 en aldaar aangehaalde besluiten.

Een out-of-the-box optie zou zijn om de subsidieregeling te melden bij de Commissie. De Commissie kent namelijk een versnelde procedure voor subsidieregelingen die beogen schade voor ondernemingen vanwege COVID-19-maatregelen te herstellen.

- Argument voor: proces kan snel worden doorlopen en er is dan zekerheid of de steun geoorloofd is.
- Argument tegen: de TOGS is niet gemeld bij de Commissie, ook hier moeten we als Rijksoverheid een duidelijke handelingslijn hanteren door beide regelingen wel/niet te melden.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Datum
25 mei 2020

(10)(2e)
(10)(2e)